

TARIM DIŞI İŞSİZLİK YATAY SEYREDİYOR

Seyfettin Gürsel^{*} Gökçe Uysal^{**} ve Ayşenur Acar^{***}

Yönetici Özeti

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü verileri tarım dışı işsizliğin Şubat 2013'te yüzde 11,6'dan Mart 2013'te yüzde 11,7'ye arttığını gösteriyor. Ancak Ekim 2012'den bu yana tarım dışı işgücü piyasasındaki gelişmeler yeni bir eğilimi ortaya koyuyor. Tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdam birer milyonun üzerinde artışlar gösteriyor. Buna paralel olarak tarım dışı işsizlik oranı yüzde 11,6 ile yüzde 11,9 arasında yatay seyrine devam ediyor. Aynı dönem içerisinde sanayi istihdamı istikrarlı bir şekilde artmaya devam ediyor.

İŞGÜCÜ PİYASASINDA ÖNE ÇIKAN GELİŞMELER

Türkiye'nin sanayi haritası

Türkiye'nin kişi başına ortalama geliri hızla arttırarak gelişmiş ülkelerin düzeyine yaklaşabilmesi için, verimlilik artışlarının yüksek olduğu sanayi sektörünün payını arttırması, aynı zamanda da çok düşük emek verimliliğe sahip tarım sektörünün istihdam payının azalmasının gerektiği açıktır. Bu konuya bölgesel bir mercekten bakıyoruz ve sanayi istihdamının bölgeler arasındaki dağılımını inceliyoruz. Sanayileşmede ileri bölgeler çok büyük ölçüde Kuzey Batı'ya yığılmış durumda. Türkiye'nin en sanayileşmiş iki bölgesi Trakya ve Bursa-Bilecik-Eskişehir bölgeleri. Bununla birlikte Gaziantep-Adıyaman-Kilis bölgesi ilginç bir istisna olarak temayüz ediyor. Üç bölge, İzmir, Konya-Karaman ile Kayseri-Sivas-Yozgat orta düzeyde sanayileşmiş bölgeler. Düşük düzeyde sanayileşmiş bölgelerin çoğu Doğu Karadeniz ve Doğu Akdeniz'de yer alıyor. Sanayileşmenin oldukça uzağında kalan bölgelerin hemen hepsi Doğu ve Güneydoğu'da yer alıyorlar. En düşük düzeyde sanayileşmiş bölge ise Van-Bitlis-Hakkari.

Tarım dışı istihdam ve işgücü artmaya devam ediyor

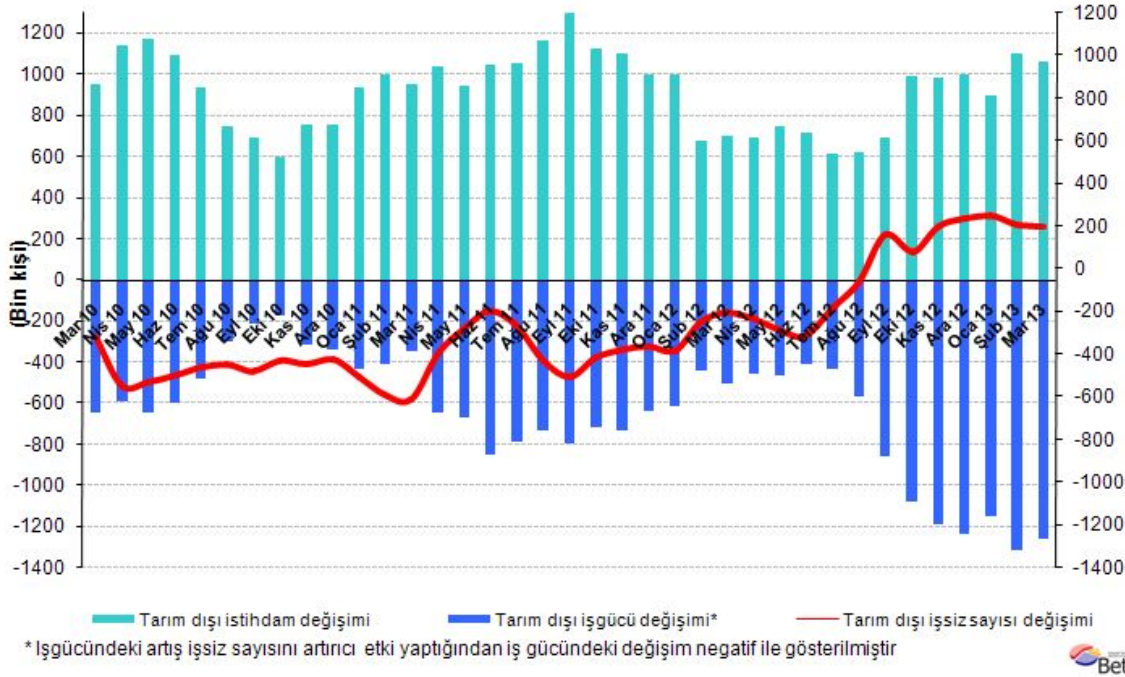
TÜİK'in açıkladığı işgücü verilerine göre Mart 2013 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre tarım dışı işgücü 1 milyon 258 bin (yüzde 6,1), tarım dışı istihdam ise 1 milyon 62 bin kişi (yüzde 5,8) artmıştır (Şekil 1). Ekim 2012 döneminden bu yana tarım dışı istihdamda yıllık artışlar 1 milyon civarında, tarım dışı işgücünde ise 1,2 milyon civarında seyrediyor. Buna paralel olarak tarım dışı işsizlik oranı yatay seyrediyor. Bu artışların geçmiş eğilimlerin üzerinde olmasından hareketle hem işgücündeki hem de istihdamdaki artışların sebeplerinin ayrıntılı olarak araştırılması gerekiyor.

^{*} Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bahcesehir.edu.tr

^{**} Yrd. Doç. Dr. Gökçe Uysal, Betam, Direktör Yardımcısı, gokce.uysal@bahcesehir.edu.tr

^{***} Ayşenur Acar, Betam, Araştırma Görevlisi, aysenur.acar@bahcesehir.edu.tr

Şekil 1 Tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdamın, tarım dışı işsiz sayısı değişimine etkisi (yıllık)

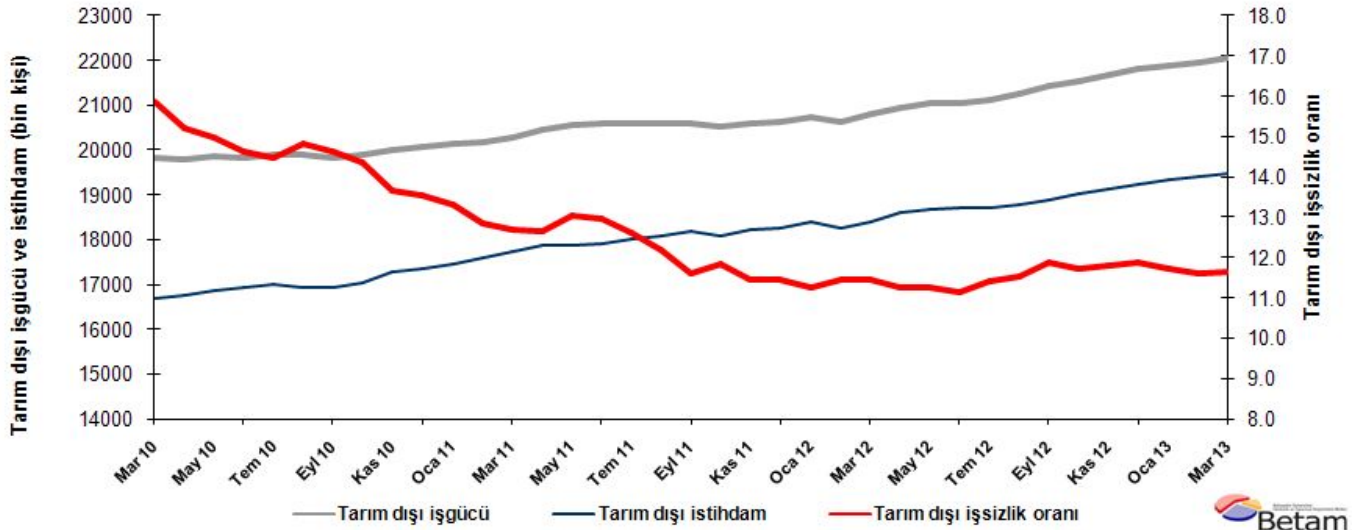

Kaynak: TÜİK, Betam

Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik Eylül 2012'den beri yatay seyrediyor

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mart döneminde Şubat dönemiyle kıyaslandığında tarım dışı işgücü 91 bin artarak 22 milyon 57 bine yükseldi (Şekil 2, Tablo 1). Tarım dışı istihdam ise 67 binlik bir artışla 19 milyon 486 bine ulaşmıştır. Bu gelişmeler sonucunda tarım dışı işsiz sayısı 24 bin artmış, tarım dışı işsizlik oranı yüzde 11,7 seviyesine ulaşmıştır. Tarım dışı işgücü piyasası yatay seyrine devam etmektedir. Tarım dışı işsizlik oranı Eylül 2012'den beri dar bir bantta hareket etmektedir.

Şekil 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

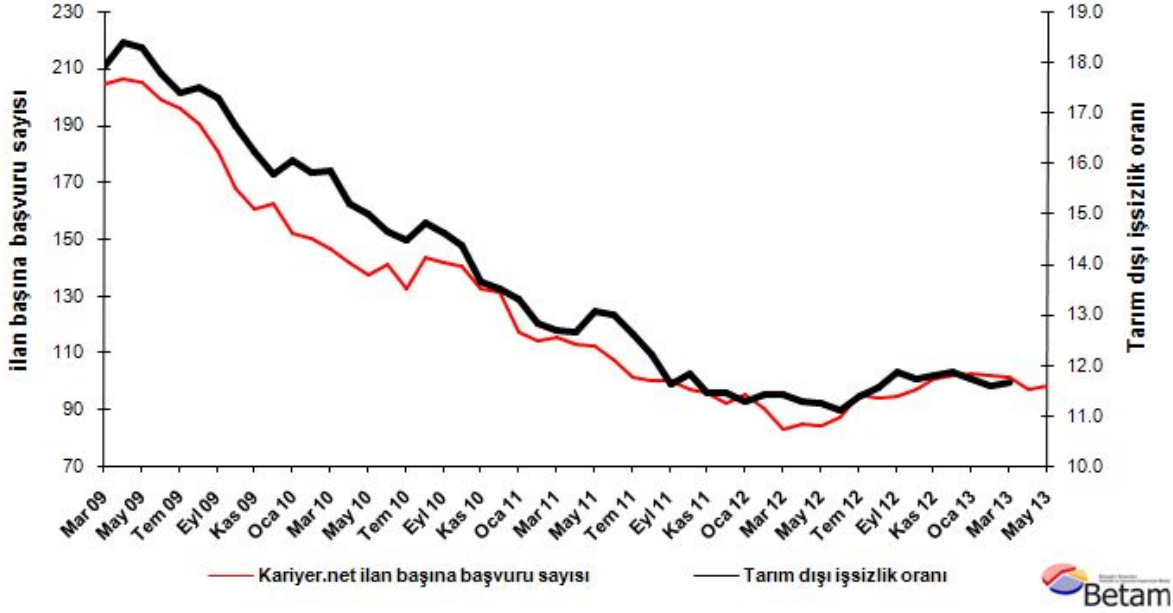

Kaynak: TÜİK, Betam

Kariyer.net verilerine göre işsizlik Mart 2013'te az da olsa düşebilir

Kariyer.net tarafından açıklanan açık pozisyon başına başvuru sayısı¹ verileri Nisan 2013 döneminde tarım dışı işsizliğin az da olsa düşebileceğine işaret etmektedir. Ancak 2012 yılının son çeyreğinden beri süregelen yatay seyrin kırılıp kırılmayacağı belirsizdir.

Şekil 3 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ve ilan başına başvuru sayısı

Kaynak: Kariyer.net, TÜİK, Betam

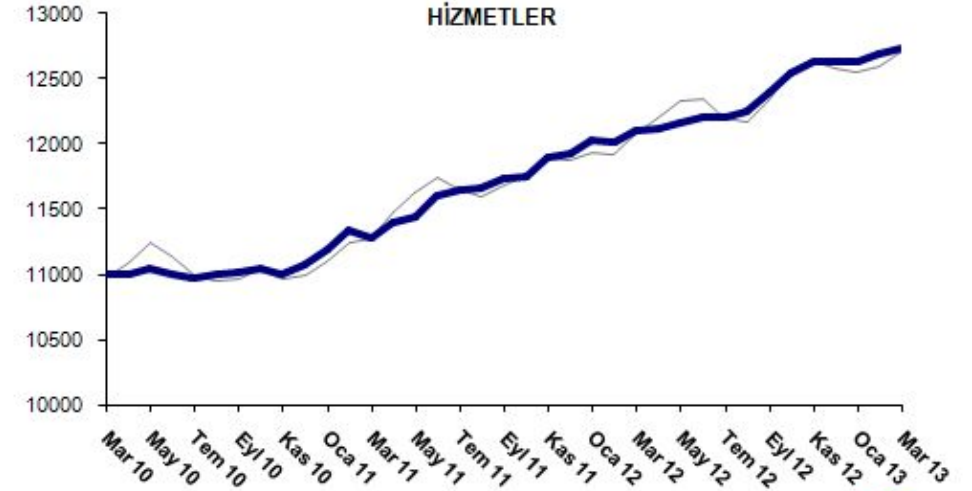
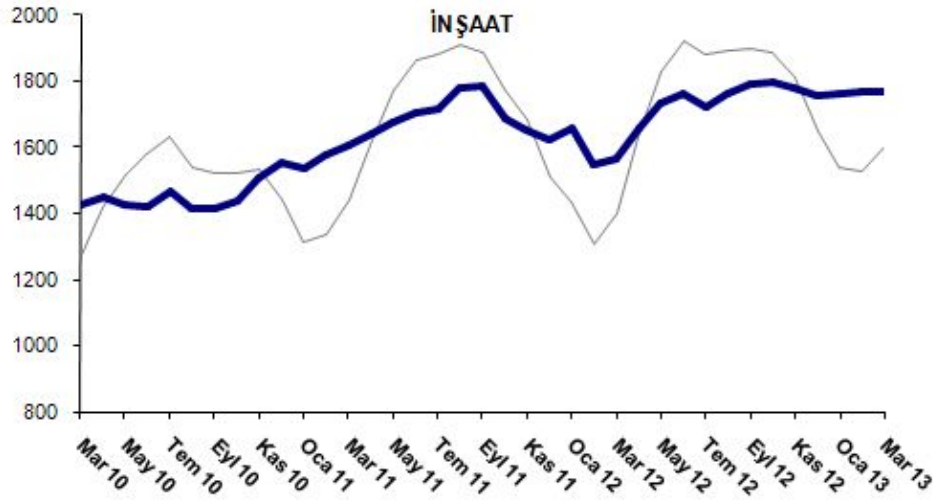
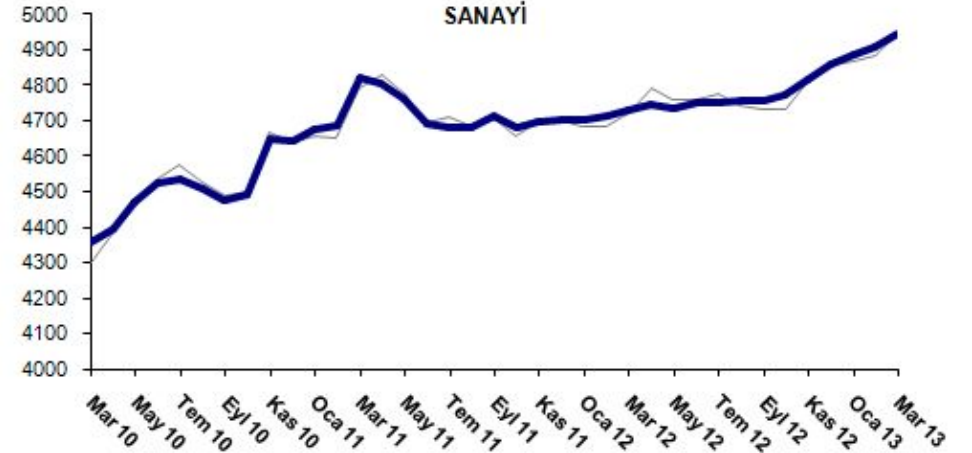
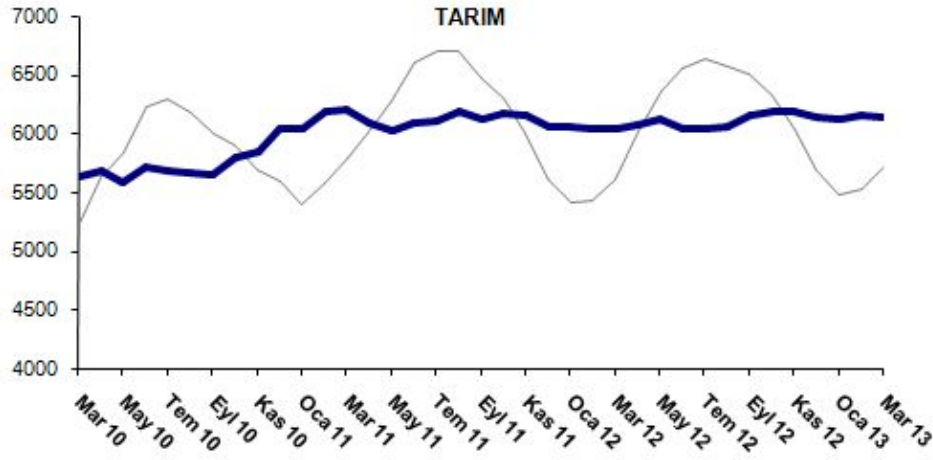
Sanayi istihdamı artmaya devam ediyor

Mart 2013 dönemi verileri tarım ve inşaat sektörlerinde istihdamın yatay seyrine devam ettiğine işaret ediyor (Şekil 4 ve Tablo 2).² Diğer taraftan bu dönemde hem sanayi (38 bin) hem hizmetler (39 bin) sektörlerinde istihdam artmış. Sanayide istihdam artışları 2012 yılının son çeyreğinden beri istikrarlı bir şekilde devam ediyor. Bu dönemde sanayide istihdam artışlarının aylık ortalaması 30 bin civarında.

¹ Betam son bir yıldır Kariyer.net tarafından sağlanan verilerden açık bulunan iş pozisyonu başına yapılan başvuru sayısını hesaplıyor. Bu seri hem mevsim hem takvim etkilerinden arındırılmıştır. İlan başına başvuru sayısının azalması bir yandan münhal işlerin artmasına diğer yandan da başvuru sayısının azalmasına bağlıdır. Münhal işlerin artması büyümenin hızlanmasına bağlanırken, başvuruların azalması iş arayan sayısının azalmasına bağlı olacaktır.

² Sektörel istihdam serileri teker teker mevsim etkilerinden arındırılmaktadır. Dolayısıyla sektörel istihdam rakamlarının toplamı, mevsim etkilerinden arındırılmış toplam istihdam rakamından farklı olabilmektedir. Aradaki fark mevsim etkilerinden arındırma prosedürünün lineer olmamasından kaynaklanmaktadır.

Şekil 4 Sektörlerin istihdam değişimi (bin kişi)³

Kaynak: TÜİK, Beta

³ Gri renkle gösterilen seriler ham istihdam rakamlarını, lacivert seriler ise mevsim etkilerinden arındırılmış serileri temsil etmektedir.

İŞGÜCÜ PİYASASINDA ÖNE ÇIKAN GELİŞMELER

Türkiye'nin sanayi haritası

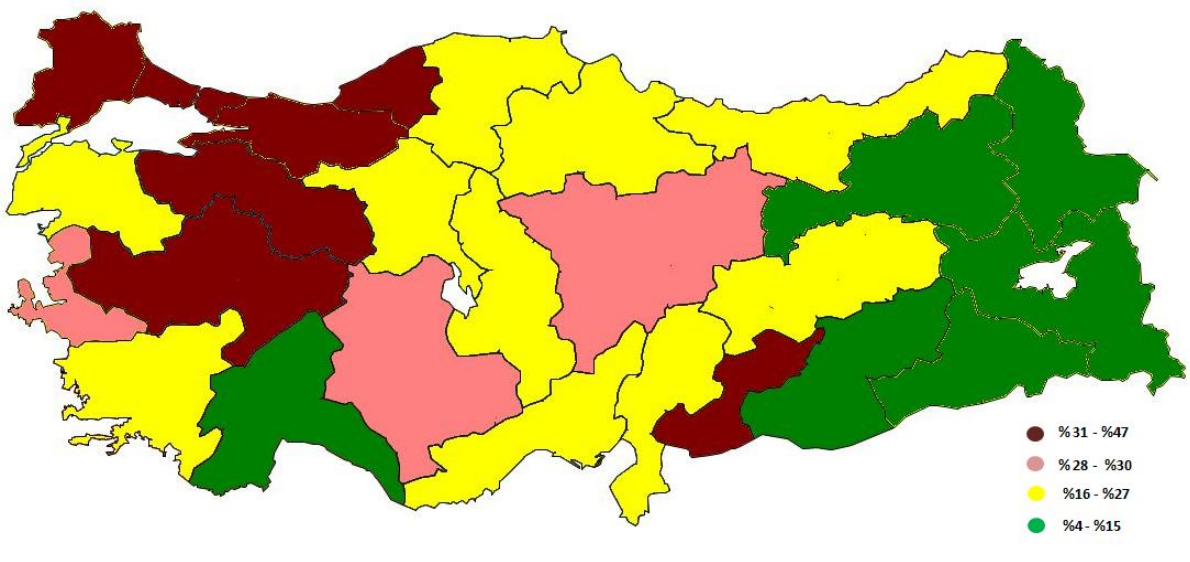
Türkiye sanayileşmesini henüz tamamlamamış bir ülke. Sanayileşmeye erken başlayan ülkelerde tarihsel olarak önce sanayinin mili gelir ve istihdam içindeki payı hızla artmış, buna karşılık sanayileşmenin sağladığı tarımdaki verimlilik artışlarına paralel olarak tarım istihdamının payı hızla azalmıştır. İkinci aşamada ise, kişi başına gelir belirli bir düzeye ulaştıktan sonra hizmetlere talep giderek artmış, bu artışa paralel olarak da hizmetlerin ekonomi içindeki payı düzenli olarak yükselmiştir. Günümüzde kişi başına ortalama geliri 30 bin ve üzerindeki ülkelerde hizmetlerin istihdam payı yüzde 65-70, tarımın payı yüzde 3-5, sanayinin payı ise ülkelerin uluslararası ihtisaslaşma durumlarına göre yüzde 25-30 arasında değişmektedir. Türkiye'de bu oranlar 2012 yılı itibariyle sırasıyla yüzde 50, yüzde 25 ve yüzde 19'dur. Tarım istihdamının aşırı yüksekliği, Türkiye'nin yeterince sanayileşmeden, bir diğer ifadeyle birinci aşamayı tamamlamadan, hizmetlerin payının arttığı ikinci aşamaya atladığına işaret etmektedir. Bu durum Türkiye'ye özgü olmayıp halen gelişmekte olan ülkelerde de gözlemlenmektedir. Ancak Türkiye'de asimetri oldukça belirgindir.

Türkiye'nin kişi başına ortalama geliri hızla arttırarak gelişmiş ülkelerin düzeyine yaklaşabilmesi için verimlilik artışlarının yüksek olduğu sanayi sektörünün payını arttırması, aynı zamanda da çok düşük emek verimliliğe sahip tarım sektörünün istihdam payının azalmasının gerektiği konusunda iktisatçılar arasında geniş bir görüş birliği mevcuttur. Ancak bunun nasıl başarılacağı yeterince açıklığa kavuşmamıştır. Bu bağlamda sanayimizin bölgeler arasındaki dağılımını ve bu dağılımın son dönemde nasıl değiştiğini inceledik. Sanayileşme düzeyinin bir göstergesi olarak sanayide ücretli istihdamın tarım dışı istihdam içindeki payını dikkate alıyoruz. Bu sınırlamanın amacı geleneksel zanaatları kapsayan ve büyük ölçüde kendi hesabına çalışan kategorisinde yer alan ama aynı zamanda da sanayi istihdamı olarak gözükken grubu dışlayarak modern anlamda sanayi istihdamını dikkate almaktır. Toplam yerine tarım dışı istihdamı dikkate almamızın nedeni de tarım istihdamının bölgeler arasında çok büyük eşitsizlikler göstermesi, daha önemlisi de bu eşitsizliklerin gelişmişlik düzeyi ile zayıf bağlara sahip olmasıdır: Örneğin Doğu Karadeniz'de tarım istihdamının payı yüksek buna karşılık Güneydoğu Anadolu'da düşüktür. Oysa Güneydoğu Anadolu Doğu Karadeniz'den daha gelişmiş değildir. Sanayide ücretli istihdamın tarım dışı istihdam içindeki paylarının 2011 yılı değerlerini 26 bölge için ayrı ayrı hesaplayarak aşağıdaki haritayı oluşturduk (Harita 1).

Sanayileşmede Batı-Doğu karşıtlığı

2011 yılında ücretli sanayi istihdamının tarım dışı istihdamdaki payının Türkiye ortalaması yüzde 28,3'tür. Bu ortalamanın çok üzerindeki bölgeleri (yüzde 31-47 aralığı) ileri düzeyde sanayileşmiş bölgeler, ortalamanın üzerindeki diğer bölgeleri (yüzde 28-30 aralığı) sanayileşmiş bölgeler, ortalamanın altındaki bölgeleri (yüzde 16-27 aralığı) düşük düzeyde sanayileşmiş bölgeler, ortalamanın çok altındaki bölgeleri de (yüzde 4-15 aralığı) bölgeleri de sanayileşmekten uzak bölgeler olarak kabul ederek bölgeleri 4 grupta toplamış oluyoruz (Harita 1). Manzara şunu gösteriyor: Sanayileşmede ileri bölgeler çok büyük ölçüde Kuzey Batı'ya yığılmış durumda. Türkiye'nin en sanayileşmiş iki bölgesi Trakya ve Bursa-Bilecik-Eskişehir bölgeleri. Bununla birlikte Gaziantep-Adıyaman-Kilis bölgesi ilginç bir istisna olarak temayüz ediyor. Üç bölge, İzmir, Konya-Karaman ile Kayseri-Sivas-Yozgat orta düzeyde sanayileşmiş bölgeler. Bu son bölgede Kayseri ilinin Sivas ve Yozgat ilerine baskın geldiğini tahmin edebiliriz. Düşük düzeyde sanayileşmiş 10 bölge var. Bu bölgelerin çoğu Doğu Karadeniz ve Doğu Akdeniz'de yer alıyor. Balıkesir Çanakkale bölgesinin de bu grupta yer alması beklenmedik bir sonuç olarak görülebilir. Kalan 6 bölge sanayileşmenin oldukça uzağında kalan bölgeler. Beklendiği gibi, Antalya bölgesi hariç, hemen hepsi Doğu ve Güneydoğu'da yer alıyorlar. Türkiye'nin turizm lokomotifini olan Antalya bölgesi zaten sanayileşmek zorunda değil. En düşük sanayi düzeyine yüzde 4,5 pay ile Van-Muş-Bitlis-Hakkâri bölgesinin sahip olduğunu not edelim (Tablo 1). Sanayinin tarım dışı istihdamdaki payının bölgeler arasında ne kadar farklılaştığını görmek için Van-Muş-Bitlis-Hakkâri'de yüzde 4,5 olan payın Trakya'da nerdeyse 10 kat farkla yüzde 46,3 olduğunu tekrarlamakta fayda var.

Harita 1: Bölgelerin sanayileşme düzeyleri (2011)

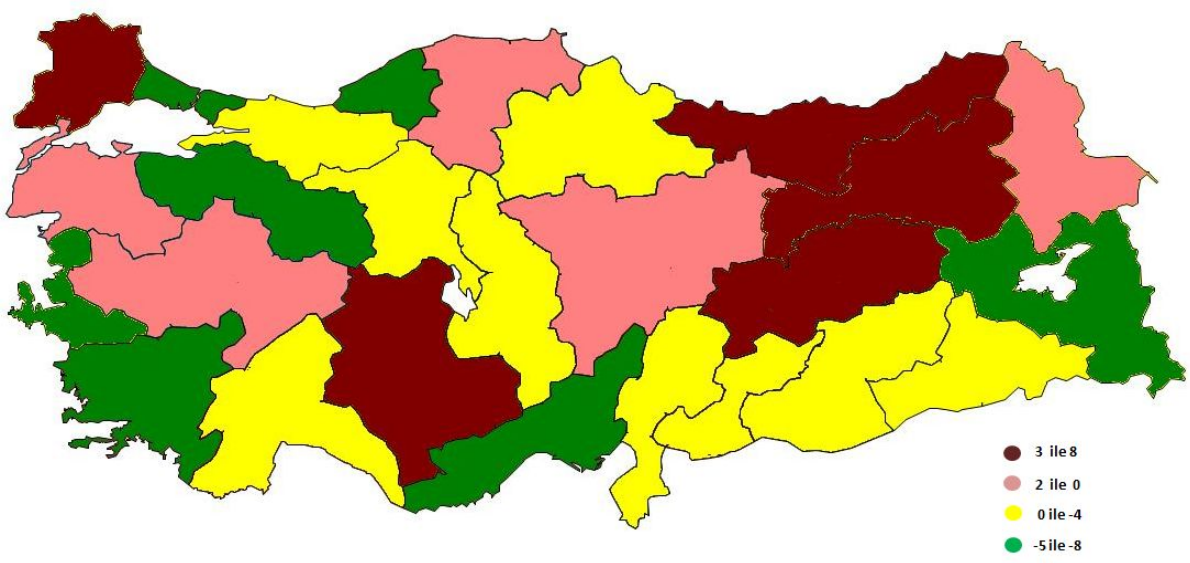

Kaynak: Hanehalkı İşgücü anketi; TÜİK, Betam

Sanayileşmede atılım ve gerileme

2005'ten 2011'e sanayileşme incelendiğinde oldukça farklı bir manzara ile karşılaşılıyor. Kimi bölgeler atılım yaparken, kimi bölgeler yerinde sayıyorlar ya da geriliyorlar. Son 6 yılda Türkiye genelinde ücretli sanayi istihdamının tarım dışı istihdamdaki payının yüzde 31,6'dan yüzde 28,3'e, 3,4 yüzde puan gerilediğini görüyoruz. Bu değişimi nirengi olarak alarak 26 bölgeyi 4 farklı grupta topluyoruz: 1) Paylarını büyük ölçüde arttıran (3 ila 8 yüzde puan) sanayileşme hızı yüksek bölgeler. 2) Paylarını az da olsa arttıran (0 ila 2 yüzde puan) sanayileşen bölgeler. 3) Payları Türkiye ortalamasına paralel olarak azalan (0 ila -4 yüzde puan) bölgeler. 4) Payları hızla düşen (-5 ila 8 arası) sanayileşmede gerileyen bölgeler.

Harita 2: Bölgelerin sanayileşme düzeylerindeki değişim (2005-2011)

Kaynak: Hanehalkı İşgücü anketi; TÜİK, Betam

Sanayileşme hızı yüksek bölgelerin arasında en dikkat çekici bölge kuşkusuz Trakya. 2005'te yüzde 38,5 payla İzmir ile birlikte 4. sırada yer alan Trakya sanayileşmesini hızla devam ettirerek 2011'de yüzde 46,3 payla 1. sıraya yükseliyor. İstanbul'un sanayileşmede doygunluğa ulaşmasıyla fabrikaların Batı'ya kaymasında bu gelişmenin başat rol oynadığını kolaylıkla tahmin edebiliriz. Nitekim İstanbul'un sanayi payında 4,8 yüzde puanlık azalış bunu teyit eder nitelikte. Sanayileşme hızı yüksek diğer bölgeler Konya-Karaman, Kuzey Doğu Karadeniz ve Malatya-Elazığ bölgesi. 2011 yılı itibarıyla halen düşük sanayileşme düzeyine sahip bu iki bölgenin atılımı dikkat çekici (Harita 1).

Sanayileşmeyi devam ettiren (2. grup) bölgeler arasında Balıkesir-Çanakkale, Manisa'yı içeren iç Batı Ege, Kayseri ve Samsun bölgelerinin yer alması şaşırtıcı sayılmaz. Buna karşılık Kuzeydoğu Anadolu (Ağrı-Kars-Iğdır-Ardahan) bölgesinin sanayileşen bölgeler arasında yer alması dikkat çekici ancak sanayi düzeyi en geri bölgeler arasında bulunan bu bölgenin sanayi istihdam payının 6 yılda yüzde 8,6'dan 8,9'a çok sınırlı bir artış kaydettiğini belirtelim.

Sanayileşmede yerinde sayan bölgeler olarak adlandırabileceğimiz 3. grupta en dikkat çekici bölge Kocaeli-Sakarya bölgesi. Bu bölgenin de sanayileşmede belirli bir doyuma eriştiği anlaşılıyor.

Doyuma erişme bağlamında 4. grupta, **sanayileşmede gerileyen** bölgeler arasında yer alan Bursa-Bilecik-Eskişehir bölgesi oldukça çarpıcı bir örnek teşkil ediyor. Bu bölge 2005 yılında yüzde 51,9 pay ile Türkiye'nin en sanayileşmiş bölgesi iken, 2011 yılında yüzde 45 payla 2. sıraya gerilemiş durumda. Bu bölgede de İstanbul örneğinde olduğu gibi yüksek gelir düzeyine paralel olarak hizmet talebinin hızla arttığı anlaşılıyor. İzmir ve Zonguldak bölgelerinin de benzer bir gelişim içinde oldukları söylenebilir. Buna karşılık, zaten çok düşük sanayileşme düzeyine sahip Van-Muş- Bitlis-Hakkâri bölgesinin 2005-2011 döneminde sanayi düzeyinin belirgin ölçüde gerilemesi (- 7,8 yüzde puan) ekonomik gelişme açısından oldukça vahim bir duruma işaret ediyor.

Tablo A: Bölgelere göre sanayide ücretli, maaşlı ve yevmiyeli istihdamının TD istihdam içindeki payının 2005'den 2011'e değişimi

	2005			2011			2005-2011 (Yüzde puan)
	Sanayi istihdamı (bin kişi)	Toplam TD istihdamı (bin kişi)	Sanayi istihdamı / Toplam TD istihdamı (%)	Sanayi istihdamı (bin kişi)	Toplam TD istihdamı (bin kişi)	Sanayi istihdamı / Toplam TD istihdamı (%)	
Düzyer 2 Bölgeleri							
TR10 (İstanbul)	1,177	2,880	40,9	1,239	3,441	36,0	-4,8
TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	109	282	38,5	184	397	46,3	7,8
TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	48	206	23,1	62	260	23,9	0,7
TR31 (İzmir)	277	719	38,5	292	965	30,3	-8,3
TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	124	400	31,1	119	524	22,8	-8,3
TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)	141	385	36,7	171	460	37,1	0,4
TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	401	772	51,9	410	913	45,0	-6,9
TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	207	527	39,3	295	759	38,9	-0,4
TR51 (Ankara)	159	943	16,8	199	1,226	16,2	-0,6
TR52 (Konya, Karaman)	65	260	25,0	101	354	28,4	3,5
TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	58	427	13,6	51	501	10,2	-3,4
TR62 (Adana, Mersin)	121	502	24,1	118	662	17,9	-6,2
TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)	80	319	25,0	109	443	24,5	-0,4
TR71 (Kırkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	32	152	20,9	46	230	20,1	-0,7
TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	86	299	28,6	103	353	29,3	0,7
TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	68	169	40,2	58	180	32,3	-7,9
TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	17	78	22,2	25	116	21,6	-0,6
TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	62	303	20,4	89	421	21,3	0,8
TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	45	322	14,0	66	374	17,8	3,8
TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	8	94	8,7	17	138	12,0	3,3
TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	7	78	8,6	10	111	8,9	0,3
TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	28	164	16,9	53	261	20,2	3,4
TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri)	14	115	12,2	10	223	4,5	-7,8
TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	106	272	38,9	130	358	36,3	-2,6
TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	22	192	11,2	38	341	11,0	-0,2
TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	24	147	16,2	33	242	13,6	-2,6
Türkiye	3,483	11,009	31,6	4,029	14,253	28,3	-3,4

Kaynak: Hanehalkı İşgücü anketi; TÜİK, **Betam**

Tablo 1 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü göstergeleri (bin kişi)

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Şubat 10	19816	16635	3182	16.1%			
Mart 10	19942	16756	3186	16.0%	126	122	4
Nisan 10	19836	16829	3007	15.2%	-106	73	-180
Mayıs 10	19902	16941	2961	14.9%	66	111	-45
Haziran 10	19843	16952	2891	14.6%	-59	11	-71
Temmuz 10	19859	16981	2877	14.5%	16	29	-14
Ağustos 10	19845	16917	2928	14.8%	-14	-64	50
Eylül 10	19771	16903	2867	14.5%	-74	-14	-60
Ekim 10	19822	16994	2828	14.3%	52	91	-39
Kasım 10	19871	17152	2719	13.7%	49	158	-109
Aralık 10	19958	17265	2692	13.5%	87	114	-27
Ocak 11	20107	17405	2703	13.4%	150	139	10
Şubat 11	20231	17633	2597	12.8%	123	229	-106
Mart 11	20289	17708	2582	12.7%	59	74	-16
Nisan 11	20477	17854	2623	12.8%	188	146	42
Mayıs 11	20562	17876	2685	13.1%	85	23	62
Haziran 11	20682	17984	2697	13.0%	120	108	12
Temmuz 11	20647	18042	2605	12.6%	-35	58	-93
Ağustos 11	20584	18095	2489	12.1%	-63	53	-116
Eylül 11	20568	18203	2365	11.5%	-16	108	-124
Ekim 11	20536	18120	2415	11.8%	-32	-82	50
Kasım 11	20598	18244	2354	11.4%	62	124	-61
Aralık 11	20594	18261	2333	11.3%	-4	17	-21
Ocak 12	20723	18400	2323	11.2%	129	139	-10
Şubat 12	20670	18320	2350	11.4%	-53	-80	27
Mart 12	20794	18418	2375	11.4%	124	98	26
Nisan 12	20934	18546	2389	11.4%	141	127	13
Mayıs 12	21026	18623	2403	11.4%	92	77	14
Haziran 12	21092	18704	2387	11.3%	66	81	-16
Temmuz 12	21083	18669	2414	11.4%	-8	-35	27
Ağustos 12	21154	18736	2418	11.4%	71	67	4
Eylül 12	21425	18903	2522	11.8%	271	167	104
Ekim 12	21607	19106	2501	11.6%	182	203	-21
Kasım 12	21780	19217	2563	11.8%	172	111	61
Aralık 12	21827	19257	2570	11.8%	47	40	8
Ocak 13	21872	19297	2575	11.8%	45	41	5
Şubat 13	21983	19421	2562	11.7%	111	123	-13
Mart 13	22051	19478	2572	11.7%	67	57	10

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel istihdam (bin kişi)

	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Aylık değişimler			
					Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler
Şubat 10	5664	4349	1373	10897				
Mart 10	5624	4355	1426	10994	-40	6	53	97
Nisan 10	5675	4397	1447	10998	52	42	21	4
Mayıs 10	5579	4470	1424	11050	-97	73	-23	52
Haziran 10	5712	4524	1423	11006	134	54	-1	-44
Temmuz 10	5681	4538	1469	10968	-32	13	47	-38
Ağustos 10	5659	4509	1414	10997	-22	-28	-55	29
Eylül 10	5655	4478	1416	11010	-5	-31	1	13
Ekim 10	5792	4494	1437	11045	137	16	21	35
Kasım 10	5847	4651	1506	11003	55	157	69	-42
Aralık 10	6030	4643	1552	11071	184	-8	46	67
Ocak 11	6040	4676	1534	11193	9	33	-17	123
Şubat 11	6188	4685	1578	11339	149	9	44	146
Mart 11	6208	4820	1603	11283	20	135	25	-56
Nisan 11	6087	4806	1640	11403	-121	-14	36	120
Mayıs 11	6025	4760	1676	11447	-62	-46	36	44
Haziran 11	6085	4690	1706	11602	59	-70	30	155
Temmuz 11	6106	4684	1716	11652	22	-6	11	50
Ağustos 11	6185	4683	1780	11660	79	-1	64	8
Eylül 11	6127	4712	1784	11730	-58	29	3	69
Ekim 11	6169	4680	1688	11752	41	-32	-96	22
Kasım 11	6148	4695	1654	11900	-21	15	-34	148
Aralık 11	6048	4702	1622	11928	-100	7	-32	28
Ocak 12	6059	4702	1656	12031	11	0	35	103
Şubat 12	6044	4711	1546	12016	-15	9	-110	-15
Mart 12	6039	4732	1563	12098	-5	20	17	82
Nisan 12	6071	4747	1660	12119	32	15	96	21
Mayıs 12	6115	4733	1735	12159	44	-13	75	40
Haziran 12	6043	4750	1764	12209	-72	16	29	50
Temmuz 12	6043	4753	1719	12211	0	3	-44	2
Ağustos 12	6047	4756	1763	12257	4	3	44	46
Eylül 12	6151	4756	1792	12393	103	0	28	135
Ekim 12	6192	4775	1799	12548	41	19	7	155
Kasım 12	6180	4818	1781	12628	-12	43	-18	80
Aralık 12	6135	4858	1757	12628	-45	40	-24	0
Ocak 13	6118	4885	1761	12637	-17	27	5	9
Şubat 13	6149	4911	1770	12691	30	25	9	54
Mart 13	6136	4948	1766	12730	-12	38	-4	39

Kaynak: TÜİK, Betam